

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Česká Lípa 26. 9. 2011
č. j.: SRS 055855/2011

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 18 Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 29. 8. - 25. 9. 2011

1. Počasí

Po ochlazení na počátku sledovaného období následovalo postupné výrazné oteplení, kdy denní teploty dosahovaly 4. 9. až k 29 °C, poté došlo k přechodu studené fronty doprovázenému opětovným ochlazením a velkým množstvím srážek. Následovalo období s proměnlivým počasím a kolísáním teplot zakončené příchodem stálého slunečného počasí podzimního charakteru s četnými ranními mlhami a s denními teplotami v rozmezí od 17 °C do 22 °C a nočními teplotami v rozmezí od 10 °C do 5 °C. Srážkové úhrny se pohybovaly v rozmezí 40 až 60 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V uplynulém období byly dokončeny žňové práce u obilovin a řepky ozimé, v současnosti se sklízí jablka, kukuřice na siláž, bob na zrno a brambory, dokončují se sklizně slunečnic, a TTP, zbývá sklídit sóju, zrnovou kukuřici a hlávkové zelí. Většině zemědělců se podařilo včas zasít řepku ozimou a nyní probíhá příprava půdy a osev u ozimých ječmenů a pšenic. Chemická ochrana nyní spočívá především v použití totálních herbicidů na výdrolech řepky a obilovin, použití regulátorů růstu a aplikaci přípravků proti plevelům a slimáčkům u řepky ozimé. Podle možnosti jednotlivých subjektů probíhá vápnění půd.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 99)

Laboratorně potvrzen nový výskyt zakrslé snětivosti pšenice (*Tilletia controversa*) a mazlavé snětivosti pšenice (*Tilletia tritici*) na pozorovacím bodě v okrese Děčín (Filipínky).

KUKUŘICE (RF 85 BBCH)

V rámci působnosti oblastního odboru Louny byl výskyt bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) ve feromonových lapačích dosud nezjištěn.

Pozorovány škody od prasete divokého (*Sus scrofa*) v okresech Litoměřice (Julčín, 12. 9.) a Semily (Rotštýn, 19. 9.).

ČIROK

V odrůdové zkušebně ÚKZÚZ Žatec byla v předchozím období zjištěna a nyní i laboratorně potvrzena bakteriální nákaza porostu okrouhlou skvrnitostí čiroku (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 09-19BBCH)

V souvislosti s včasným zasetím řepky ozimé a působením vysokých teplot některé porosty přerůstají a je nutné je ošetřit regulátory růstu.

V okrese Česká Lípa (Heřmanice, 21. 9.) byl pozorován vysoký výskyt **plazmodioforové nádorovitosti brukvovitých (*Plasmodiophora brassicae*)**.

Na kořenech se vytvářejí boule různého tvaru a velikosti, které se velmi brzy rozpadají. Následkem toho rostliny zaostávají v růstu a za slunečného nebo suchého počasí vadnou. Starší listy postupně žloutnou. Silně napadené rostliny hynou.

Na zamořených pozemcích je možné použít pouze nepřímou ochranu, která spočívá ve výsevu brukvovitých rostlin ve tří až čtyřletých intervalech, řádným provzdušněním půdy, vápněním u kyselých půd a důslednou likvidací brukvovitých plevelů při pěstování ostatních plodin.

V okresech Jablonec, Liberec, Litoměřice, Semily, Žatec byly na více lokalitách zjištěny první výskyty **slimáčků (*Deroceras spp.*)**, především při okrajích pozemků.

Slimáčky škodí vyžíráním klíčků a okusem listů mladých rostlin. Rostliny jsou nejvíce ohroženy v RF 09 (vzcházení) až RF 14 (čtyři pravé listy). Rané napadení je nejlépe zjistitelné při rozprostření vnačících folií na ploše pozemku. Nejvíce škod způsobují ve vlhkých letech při okrajích pozemků, odkud se rychle šíří do středu pole. Výskyt slimáčků se sleduje pod pastmi (čtverec o velikosti 70x70cm) z folií, vlnité lepenky apod. položených na povrchu půdy. Pasti mají být zvlhčené, aby kopírovaly povrch půdy. Škodlivý výskyt se udává při nálezů tří a více jedinců na jednu past a den.

Přímá ochrana spočívá v aplikaci granulovaných moluskocidů v patnáctimetrovém pruhu při okrajích pozemku, případně po celé ploše při plošném výskytu slimáčků. Nejlépe před setím řepky ozimé.

Zjištěn první výskyt **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephalus*)** v okrese Liberec (Chrastava).

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 49 BBCH)

Střední výskyt **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** byl pozorován v okrese Semily (Přepeře, 23. 9.).

Od července až do sklizně zprvu na nejstarších listech více-méně okrouhlé skvrny, 2-4 mm velké, většinou s červenofialovým okrajem a hnědým nebo naředlým suchým středem. Skvrny mohou při silnějším napadení splývat a následně celé listy zasychají.

Aplikace fungicidu je možná; rentabilitu zásahu však lze očekávat jen při časném šíření choroby, tj. od července. První ošetření se pak doporučuje od poloviny července. Za prahovou hodnotu lze v červenci považovat vytváření ohniska napadení (obvykle na vlhké, závětrné části pozemku) nebo cca 5% napadených rostlin na okrajích porostu. V první polovině srpna lze za prahovou hodnotu pro ošetření považovat např. několik zřetelně napadených míst na 100 m². Pokud bylo provedeno první ošetření v polovině července lze v případě trvalého ohrožení porostu (teplo, vlhko) ošetření po 2 týdnech opakovat. V současné době se již neošetřuje!

CHMEL

Sklizeň chmele již byla ukončena. Na okrese Žatec se nesklidilo cca. 10 % z celkových výměrů chmelnic pro nadbytek úrody či zdravotní stav. Nyní probíhá čištění chmelnic a dosušování chmele.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 81-87 BBCH)

Lokální **krupobití** v okrese Žatec (Libočany 24. 8.) poškodilo 100 % dozrávajících plodů

Střední až silný výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech i plodech byl pozorován v okrese Děčín (Děčín – Libverda, 13. 9. a Malšovice, 14. 9.).

Střední výskyt **moniliové hniloby jádrovin (*Monilinia fructigena*)** na plodech byl pozorován v okrese Děčín (Děčín – Libverda, 13. 9. a Malšovice, 14. 9.).

Silný výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** na plodech byl pozorován v okrese Děčín (Děčín – Libverda, 13. 9. a Malšovice, 14. 9.).

V celém regionu je stále pozorován značný výskyt **vos obecných (*Vespula vulgaris*)**, které poškozují plody ovoce svými vpichy.

Drobné ovoce

RYBÍZ (RF 95-97 BBCH)

Pozorován předčasný opad listů vlivem silného napadení **antraknózou rybízu (*Drepanopeziza ribis*)** v okrese Liberec (Čtverín).

ZELENINA

ZELÍ (RF 47 BBCH)

Silný výskyt plísně brukvovité zeleniny (***Peronospora parasitica***) byl pozorován v okrese Ústí nad Labem (Svádov, 16. 9.) a střední výskyt byl pozorován v okrese Semily (Vysoké nad Jizerou, Tříč, Sklenařice), jedná se o výše položené území okresu s tradičním pěstováním Vysockého zelí. Zvýšený výskyt byl pozorován i v okrese Litoměřice (Libotenice, Trávčice).

Největší škody způsobuje choroba na mladých sazenicích a v semenných kulturách. V posledních letech však v některých oblastech způsobuje značné škody i v polních konzumních porostech, převážně v době několik týdnů před sklizní. Nejvíce jsou napadány porosty hlávkového zelí a květáku. V porostech sazenic je třeba udržovat nižší vlhkost vzduchu (nepříliš husté porosty, dostatečné a účinné větrání). To samé platí i pro polní konzumní i semenné porosty, kde kromě toho je třeba včas a důkladně likvidovat brukvovité plevy. Brukvovitou zeleninu je třeba dostatečně prostorově izolovat od porostů ozimé řepky, popř. jiných ozimých brukvovitých plodin. Přímá ochrana spočívá v aplikaci fungicidů během vegetace, pozor však na dodržování ochranných lhůt.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Luboš Pomichálek